

הנחיות לכתיבת עבודת הגמר

עודכן - פברואר 2024

מסמך זה מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד ומיועד לנשים ולגברים כאחד

שלום,

עבודת הגמר (פרויקט) הינה למעשה כתיבת הצעת מחקר (ללא ביצוע המחקר בפועל) בנושא מסוים, על פי בחירתו של הסטודנט ובתיאום עם ראש תכנית הלימודים, בה לומד הסטודנט. במסמך שלפניך מוצגים זכויותיך וחובותיך כסטודנט, כללים ולוחות זמנים לעבודת הגמר. ***עבודת גמר איכותנית:** עבודת גמר איכותנית יכולה להתבצע רק אם הסטודנט למד קורס מלא אחד לפחות של מחקר איכותני (קורס לשיטות מחקר איכותניות) ועבר אותו בציון 80 לפחות. יש לשים לב כי רשימת הבדיקה לעבודת גמר איכותנית שונה מעבודת גמר כמותנית (לפירוט רשימת הבדיקה, ראה נספח ב').

מנחה העבודה

באופן אוטומטי, מנחה העבודה הוא המרצה בקורס ההנחיה לעבודת הגמר בו משתתף הסטודנט. סטודנט, שמעוניין להיעזר במנחה נוסף, המומחה בנושא שבחר, יאתר בכוחות עצמו מנחה שינחה אותו ויסייע לו בכתיבת עבודת הגמר. בכל מקרה, מומלץ להתייעץ עם מומחה לנושא העבודה במהלך כתיבת הצעת המחקר.

בחירת נושא העבודה

הקו המנחה בבחירת נושא עבודת הגמר צריך להיות, כי ביצוע העבודה יחייב רכישת ידע המוצע במסגרת קורסי בית הספר לבריאות הציבור. עבודת גמר, שיכולה להתבצע בלי צורך באף אחד מקורסי בית הספר, אינו מתאים לעבודת גמר במסגרת בית הספר לבריאות הציבור. עבודת הגמר צריכה להיות בנושא, הקשור לתכני היסוד בתכנית הלימודים של הסטודנט. בנוסף, על נושא העבודה להיות ישים כמו מחקר אשר מבוצע בפועל.

אישור ראש תכנית

על מרצה קורס ההנחיה לעבודת הגמר לאשר את נושא העבודה. ראש התכנית בה לומד הסטודנט, יאשר בכתב את נושא עבודת הגמר מבחינת התאמתו לתכני הלימוד בתכנית בה לומד הסטודנט ומבחינת ישימותה.

הגשת עבודת הגמר

יש להכין טיוטה של עבודת הגמר במהלך קורס ההנחיה לעבודת הגמר ולהציג בכיתה את ההתקדמות בכתיבה לפי הנחיית מרצה הקורס. בתחילת סמסטר ב' של השנה השנייה ללימודים רצוי כי תהיה לתלמיד טיוטה המכילה את רוב חלקי המחקר. את עבודת הגמר הסופית יש להגיש למזכירות בית הספר לבריאות הציבור בשני עותקים עד לסוף סמסטר ב' ולכל המאוחר עד סוף חודש נובמבר של השנה השנייה ללימודים. הגשה לאחר תאריך זה תגרור צורך בהארכת לימודים ותשלום על שנת לימודים נוספת לאוניברסיטה.

אופן ההגשה:

1. על כל סטודנט להגיש את עבודת הגמר במודל, באמצעות "מטלה".
2. בנוסף, יש לשלוח עותק של עבודת הגמר במייל למזכירות בית הספר.
3. מרצים יכולים לבקש גם עותק מודפס, ובמקרה זה מספיק להגיש עותק אחד מודפס למזכירות בית הספר.

עבודת המחקר

עבודת הגמר היא עבודה עצמאית, באחריותו של הסטודנט ובפיקוחו של מרצה הקורס. מסמך זה מבהיר את הציפיות המרכזיות והכלליות מסטודנט, הכותב עבודת גמר. הנחיות ספציפיות ולוח זמנים יינתנו על ידי מנחה הקורס. ציפיות אלה כוללות, בין היתר:

- חיפוש מקיף של חומרים ביבליוגרפים עדכניים באנגלית ובעברית וכתיבה בשפה מדעית ברורה, אינטגרטיבית ואיכותית.
- התנהגות אתית.

טבלה 1. סיכום מחויבויות מרכזיות ולוח זמנים לביצוע עבודת הגמר

שלב	מועד
בחירת נושא, קבלת אישור מנחה הקורס לנושא	במהלך השבועיים הראשונים של קורס ההנחיה לעבודת הגמר
קבלת אישור ראש התכנית לנושא שנבחר	עד תום החודש הראשון של קורס ההנחיה לעבודת הגמר
הגשת עבודת הגמר לשיפוט	עד לסוף סמסטר ב' ולכל המאוחר עד סוף חודש נובמבר של השנה השנייה ללימודים

הגשת העבודה

כאמור בלוח הזמנים, הגשת העבודה תהיה בהתאמה לכללי האוניברסיטה. **עבודת הגמר לא תעלה בהיקפה על 30 עמודים סה"כ, כאשר גוף העבודה יהיה עד 20 עמודים ופרק הנספחים עד 10 עמודים.** בנוסף, העבודה תכלול כ-30 מראי מקום, מסודרים על פי אחת השיטות המקובלות לציטוט מקורות (APA או ונקובר). **נספח א'** כולל רשימת בדיקה (check list) אותה חייב הסטודנט לצרף כנספח בהגשת העבודה.

הערכת העבודה

הערכת העבודה מבוצעת בכל מקרה על ידי מנחה הקורס.

נספח א': רשימת בדיקה (check list) להגשת עבודת הגמר

מספר	פריט	מספר העמודים	קיים/חסר
1	אישור מנחה הקורס וראש המגמה על נושא עבודת הגמר	-	
2	שער	עד עמוד אחד	
3	תקציר מובנה: רקע, מטרה, שיטות (לתאר בקצרה את <u>כל</u> <u>הסעיפים 1-9 בפרק השיטות</u>), חשיבות העבודה	עד עמוד אחד	
4	תוכן העניינים	עד עמוד אחד	
5	מבוא (השאלה המחקרית)	עד 300 מילים	
6	רקע מדעי	עד עשרה עמודים	
7	חשיבות המחקר	עד 200 מילים	
8	יעד ומטרה כללית	עד עמוד אחד	
9	מטרות ספציפיות		
10	השערות המחקר		
11	שיטות	עד שלושה עמודים	
12	שיטות לעיבוד הנתונים	עד חצי עמוד	
13	לוח זמנים לביצוע המחקר (גאנט)	עד עמוד אחד	
14	שיקולים אתיים		

		משאבים, ציוד ואמצעים פיזיים לביצוע המחקר	15
	כ-30 מראי מקום	רשימה ביבליוגרפית (בשיטת וונקובר או APA) בתוכנת מנדליי	16
	עד עשרה עמודים	נספחים (למשל: שאלון המחקר; טופס הסכמה מדעת)	17
		הצהרה חתומה על מקוריות העבודה (ראה טופס מטה)	18

נספח ב: רשימת בדיקה (check list) להגשת עבודת גמר איכותנית

- ❖ תקציר מובנה (רקע, מטרות, שיטות, חשיבות העבודה)
 - ❖ תוכן עניינים
 - ❖ מבוא
 - ❖ רקע מדעי
 - ❖ חשיבות המחקר
 - ❖ שאלת המחקר
 - ❖ מטרת על של המחקר
 - ❖ מטרות ספציפיות של המחקר
 - ❖ שיטות: תבנית המחקר, אוכלוסיית המחקר, שיטת הדגימה ושיטות לגיוס המשתתפים, הליך המחקר, רפלקסיביות* (Field notes, Personal notes) כלי המחקר (פרוטוקול של ראיונות, פרוטוקול של קבוצות מיקוד, פרוטוקול של תצפיות/תצפיות דיגיטליות וכו')
 - ❖ בקרת איכות וטיפול בנתונים: תוקף ומהימנות
 - ❖ אנליזה (דרך ניתוח הנתונים)
 - ❖ מגבלות וקשיים צפויים לביצוע המחקר
 - ❖ ממצאי מחקרים מקדימים (אם יש)
 - ❖ שיקולים אתיים
 - ❖ לוח זמנים טנטטיבי לביצוע המחקר
 - ❖ משאבים, ציוד ואמצעים פיזיים לביצוע המחקר
 - ❖ רשימה ביבליוגרפית
 - ❖ נספחים (למשל: פרוטוקול חצי מובנה, טופס הסכמה מדעת)
- * ניתוח האינטראקציה בין "האני החוקר" לשדה המחקר

הנחיות צורניות לכתיבה

לקבלת הנחיות נוספות או מפורטות יותר יש לקרוא את "הנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)" של אוניברסיטת

חיפה. <https://graduate.haifa.ac.il/images/stories/tfasim/Doctoral/HanhayotHe.pdf>

❖ גופן (פונט)

- גודלי האותיות 12, סוגיהן נתונים לבחירתו האישית של התלמיד, ובלבד שהטקסט יהיה ברור וקריא לכל עין. ניתן להשתמש באותיות קטנות מהרגיל (לא פחות מ-8) להדפסת טבלאות וגרפים.
- רווח של שורה וחצי בין השורות.

❖ שוליים

השוליים הדרושים בכתיבת עבודת גמר בעברית - בהתאם להגדרות העמוד של המחשב.

- אין צורך למדוד השוליים בסרגל):

שוליים ימניים - ברוב 3 ס"מ (בגלל הכריכה)

שוליים שמאליים - ברוב 2 ס"מ

שוליים עליונים - ברוב 2 ס"מ

שוליים תחתונים - ברוב 2 ס"מ

את הדרישות לשוליים ימניים ושמאליים יש להפוך עבור עבודות כתובות בלועזית.

❖ מיספור עמודים

עמודים המופיעים לפני גוף העבודה (כלומר לפני פרק המבוא) לא ימוספרו (עמוד השער, התקציר ותוכן העניינים).
גוף העבודה, הרשימה הביבליוגרפית והנספחים ימוספרו במספרים עוקבים (החל מ-1) אשר יודפסו במרכז חלקו התחתון של העמוד.

❖ תוכן העניינים

בכל עבודת גמר יופיע דף תוכן עניינים שהוכן באופן אוטומטי בתוכנת Word.

- בכל עבודת גמר יופיע דף תוכן עניינים המפרט נושאים מרכזיים, נושאים משניים ומספרי העמודים המתאימים.
- תוכן העניינים יודפס ברווח שורה בודד/שורה וחצי. בין פרק לפרק תודפס שורת רווח ריקה.
- יש להקפיד על זהות מוחלטת בין שמות הפרקים המופיעים בתוכן העניינים לשמות הפרקים המצוינים בגוף העבודה.

טופס הצהרה על הכנה עצמית של עבודת גמר בבית הספר לבריאות הציבור, אוניברסיטת חיפה

עבודת גמר באוניברסיטה נועדה לאפשר לסטודנטים בשלב לימודים מתקדם ליישם את הידע והמיומנות שרכשו במהלך לימודיהם. בעבודה זו צריכים לבוא לכדי ביטוי הכישורים האקדמיים, כגון: יכולת קריאה, הבנה וניתוח של טקסטים מדעיים, אינטגרציה של סוגי ידע שונים, חשיבה ביקורתית, כושר תכנון מחקר וכתיבה מדעית רהוטה. כדי למנוע פגיעה ב"קניין הרוחני" של כותבים שעליהם מסתמכת העבודה, חייב הסטודנט להקפיד על ציון המקורות שעליהם הסמך. במילים אחרות, יש להצהיר במסגרת העבודה המוגשת מה המקור של כל אמירה או ידע שנלקח מאחרים. בכלל זה: ציטוטים ישירים של אמירות או ממצאים, רעיונות, דעות, ופרשנויות של אנשים אחרים. סטייה מכללי ציטוט והפנייה מתפרשת לחומרה כניסיון להציג דברי אחרים כדברי הכותבים עצמם והיא בבחינת עבירה חמורה על כללי האתיקה המדעית ועל תקנון משמעת תלמידים.

במידה וסטודנט מסתמך בעבודת הגמר על עבודה אחרת שהגיש או שהוא מגיש במקביל, באותו הקורס או בקורס אחר, חייב הסטודנט לציין זאת בגוף העבודה כמקור עליו הסתמך. יש להצהיר במסגרת העבודה המוגשת מה המקור של כל אמירה או ידע, בין שנלקח מאחרים ובין שנלקח מעבודות אחרות של אותו סטודנט. סטייה מכללי ציטוט והפנייה, לא כל שכן נטילה ללא ציון ראוי של חלקי עבודה או עבודה שלמה שהוגשה על ידי אותו סטודנט בעבר או שמוגשת במקביל, הינה בבחינת עבירה חמורה על כללי האתיקה המדעית ועל תקנון משמעת תלמידים.

כדי למנוע אי הבנה בנדון אנו מבקשים ממך לחתום על ההצהרה הבאה:

אני _____ ת.ז. _____ מצהיר/ה בזאת כי עבודת הגמר שמוגשת על ידי במהלך שנה"ל _____ הנה פרי יצירתי העצמית ונכתבה על-פי כללי ציטוט והפנייה המקובלים באקדמיה.

כמו כן, אני מצהיר/ה כי ידוע לי שהגשת עבודה אשר חלק ממנה הועתק מעבודה אחרת שלי או של סטודנט אחר ו/או ממקור אחר כלשהוא שלא צוין במסגרת העבודה המוגשת על ידי היא עבירה משמעתית.

תאריך _____ חתימה _____